

[Per Federspiel.]

at både Dansk Revisor Forening og Advokatrådet i så stærk grad har medvirket til at råbe vagt i gevær over for disse virkninger af kildeskatteloven, og jeg vil gerne her fra denne talerstol sige, at det kunne ønskes, at Advokatrådet med den sagkundskab, det råder over, noget hyppigere gav det høje ting gode råd om de praktiske virkninger af den lovgivning, der skal gennemføres.

Jeg skal med disse bemærkninger tilsige finansministeren velvillig behandling af lovforslaget under dets videre gang.

Helge von Rosen: Dette lovforslags hovedproblem er, om fordelingspolitiske eller vækstpolitiske hensyn skal have fortrinet, eller måske rettere: problemet er at finde en balance. Den beskatningsordning efter dødsfald, vi har haft siden århundredskiftet, gav nogle skattefrie intervaller, inden indtægterne gled ind i de efterlattes beskatning. Det var en praktisk og human ordning, fordi et dødsfald ofte forstyrrer eller ligefrem truer de efterlattes eksistens. Indkomstbeskatningens forhøjelse i efterkrigstiden og dens udvidelse til kapitalgevinst på den ene side og på den anden side lempelserne med de frie afskrivninger gjorde dog efterhånden det skattemæssige tomrum efter et dødsfald helt absurd i sine virkninger. Man kan jo endnu tage store opsamlede varelagerreserver og store afskrivningsreserver skattefrit til indtægt. En forretningsmands død kan på den måde føre til skatteøkonomiske lyksalighedstilstande, og en gammel forretningsmand, som normalt skulle sælge ud eller lade virksomheden gå over til en søn, vil holde sig tilbage fra det, for at skattegevinsten efter hans død ikke skal gå tabt.

De regler, som blev vedtaget i marts 1967, havde i princippet om at udfylde det skattefrie tomrum efter et dødsfald tilslutning både fra skattekyndige og fra erhvervslivet gennem udtalelser helt tilbage til 1948-kommissionen, men tilslutningen — det bedes man bemærke — gjaldt kun dette grundprincip. Men der har rejst sig svære betænkeligheder, som sagt ikke fordi der indføres kontinuitet mellem den afdødes og de efterlattes beskatning, men fordi arveudlæg sidestilles med salg, sådan at de

efterladte kommer til at udrede skatter af urealiseret fortjeneste. Der er en ængstelse for, at det normale generationsskifte hindres — en ængstelse, som synes meget velbegrundet, fordi skattens åreladning af de likvide midler ofte vil kunne føre til ikke alene salg til fremmede, men også til totalt ophør, særlig i nedgangstider og under kreditstramning. Selv store virksomheder kunne med vor ikke særlig udviklede aktiebørs komme i sådanne videreførelsesvanskeligheder, at det endte med salg til udlandet eller med likvidation, og for mellemstore og mindre virksomheder måtte risikoen for likvidation være særlig stor. 1967-reglerne indebærer også fare for, at investeringslyst og risikovilligt initiativ formindskes til fordel for en forsigtig henlæggelse af kontanter med henblik på betaling af skatterne ved generationsskifte. Forholdet er altså det, at 1967-reglerne, uanset deres fornuftige grundprincip om kontinuitet, må anses for at være erhvervsfjendtlige og betænkelige for samfundsøkonomien, idet de i flæng vil ramme efterladte såvel som beskæftigede i virksomhederne. Jeg er glad for, at hr. Grünbaum ikke er afvisende over for dette synspunkt.

Nu kunne man tænke sig, at betænkelighederne fjernes gennem en lovfæstet henstandsordning, men betænkningen fra arbejdsudvalget siger summarisk, at problemerne er for komplicerede til at kunne løses på den måde. Jeg synes ikke, det er tilfredsstillende på den måde at få et facit stukket ud uden mellemregningerne, men over for hr. Grünbaums bemærkninger om likviditeten som det afgørende kan man dog henvise til, at den gældsbyrde, som vil opstå ved skattepligt og henstand, ofte kan være en lige så afgørende hindring for at videreføre en virksomhed som øjeblikkelig skattebetaling.

Lovforslaget tilfredsstillende kontinuitetskravet ved at lade ægtefælle, arvinger og legatarer succedere i den afdødes stilling, og det tilfredsstillende generationsskiftehensynet ved at udsætte skattebetalingen, til aktiverne realiseres. Man kan heller ikke sige, at fiskale interesser lades i stikken, da afskrivningsgrundlaget jo successivt formindskes og skatteforholdene i det hele taget føres videre på samme grundlag, som hvis der ikke var sket dødsfald.